

کودکان نوپا در حال کشف جهان

مترجم: علی سعیدی

کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

خراسان رضوی - شهرستان مه ولات

بچه‌ها به وسیلهٔ کاوش، محیط اطرافشان را کشف می‌کنند. اما کاوش آن‌ها باید در جاهای امن صورت گیرد. هم‌چنین روش‌هایی که آنان به کشف اطرافشان می‌پردازند باید بی‌خطر باشد.

وقتی که فرزند شما کاوش در جهان اطرافش را شروع کرد، این موارد را به خاطر داشته باشید:

● کاوش کردن برای بچه‌ها امری عادی است و از اهمیتی فوق‌العاده برخوردار است.

● کاوش یکی از اولین مراحل است که طی آن بچه‌ها به یادگیری دربارهٔ اشیای اطرافشان می‌پردازند و نیز می‌آموزند که چگونه مسایلشان را حل کنند.

● بچه‌ها دوست دارند بدانند که وسایل چگونه کار می‌کنند و چگونه ساخته شده‌اند.

● مهارت‌هایی مثل: کشیدن، ایستادن، سینه‌خیز رفتن، قدم زدن، بالا رفتن، و دویدن به بچه‌ها کمک می‌کند محیطشان را کشف کرده، آن را بیازمایند.

آیا رفتار فرزند شما عادی است؟

وقتی فرزند شما بین ۱ تا ۳ سال دارد، احتمالاً به هر چیزی و هر کسی علاقه نشان می‌دهد، به ویژه اگر آن کس یا آن چیز، جدید و متفاوت باشد. او هم می‌خواهد قسمتی از کاری را که شما انجام می‌دهید، انجام دهد. دست به آزمایش محدودیت‌هایی خواهد زد که شما برایش وضع کرده‌اید. گاهی اوقات که شما

فرزند نوپای شما احتمالاً از صبح تا شب در حال چرخیدن در جاهایی است که شما اصلاً انتظار آن را ندارید. او از صندلی‌های آشپزخانه بالا می‌رود. چند بار می‌توانید جلوی او را بگیرید؟ بعد به بازی کردن با ظرف‌های آشپزخانه می‌پردازد، و وقتی که می‌خواهد در کارهای خانه به شما کمک کند، آشغال‌ها را کف اتاق می‌ریزد. کنجکاو ی یک کودک نوپا گاهی باعث درماندگی و عذاب والدین می‌گردد.

می‌خواهید به او کمک کنید، مخالفت کرده، هم چنان برآزمایش و انجام همه چیز توسط خودش پافشاری می‌کند.

در دنباله مطلب به چند روش، که بچه‌های خردسال معمولاً با استفاده از آن‌ها به کشف جهان اطرافشان می‌پردازند، اشاره می‌کنیم:

● از اثاثیه خانه بالا می‌روند و به داخل مکان‌های کوچک می‌خزند.

● هر وقت آبی در داخل یک ظرف، وان حمام، تشت، تنگ ماهی و گودال‌های آب پیدا کنند، شروع به آب بازی می‌کنند.

● کابینت‌ها و کشوها را باز کرده، هر چیزی را که داخل آن‌ها وجود داشته باشد، بیرون می‌ریزند.

● کیف‌های پول، جعبه‌ها، صندوقچه‌ها و سایر بسته‌ها را بر می‌دارند و باز می‌کنند.

● به داخل انباری می‌پزند و شروع به دستکاری وسایل داخل قفسه‌ها می‌کنند.

● به پرنده‌ها، گربه‌ها و سایر چیزهایی که بچه‌ها با آن‌ها بازی می‌کنند، بی‌پروا نزدیک می‌شوند.

اهمیت کاوش کردن

هر چند کاوش بچه‌ها مشکلاتی را برای والدین ایجاد می‌کند، ولی همان‌طور که گفته شد، این کار از اهمیت زیادی برخوردار است. کاوش کردن سبب رشد ابعاد وجودی مهم در کودکان می‌شود.

هر چند کاوش بچه‌ها مشکلاتی را برای والدین ایجاد می‌کند، ولی همان‌طور که گفته شد، این کار از اهمیت زیادی برخوردار است. کاوش کردن سبب رشد ابعاد وجودی مهم در کودکان می‌شود.

اولین بعد، رشد هوشی و عقلی بچه‌هاست. یک بچه نوپا به یادگیری درباره جهان علاقه زیادی دارد و به وسیله حواس خود، یعنی دیدن، شنیدن، چشیدن، بوییدن و لمس کردن به کشف جهان می‌پردازد. حواس پنجگانه او به وی کمک می‌کند که تفاوت چیزها را با هم درک کند و بفهمد که آن‌ها چگونه کار می‌کنند.

با آزمایش روش‌های جدید برای دستکاری اشیا و با پرسیدن سؤالات، یک کودک نوپا شروع به یادگیری چگونگی حل مسایل می‌کند.

نتیجه دیگر کاوش، رشد عاطفی و اجتماعی است. وقتی یک کودک نوپا به این نکته پی می‌برد که می‌تواند محیط اطرافش را کشف کند و هر وقت نیاز داشت دوباره به نزد والدینش برگردد، نسبت به خود اطمینان پیدا کرده، اعتماد به نفسش افزایش می‌یابد.

کاوش، هم چنین برای رشد جسمانی ضروری است. کودکان نوپا برای کشف اطراف خود نیاز به تحرک و فعالیت دارند. این حرکات در آنان باعث به وجود آمدن هماهنگی میان دست و چشم می‌گردد. آنان هم چنین، هماهنگی چشم و دست را با راه رفتن، دویدن، بالا رفتن و پریدن و به‌کارگیری ماهیچه‌های بزرگ به دست می‌آورند.

کمک به فرزندان برای کاوش بی‌خطر

کودکان نوپا سعی می‌کنند هر چیزی را با دست لمس کنند. والدین این کودکان اغلب احساس خستگی می‌کنند. تنها تماشای یک کودک نوپا که مدام از این طرف به آن طرف می‌رود، می‌تواند خسته کننده باشد.

سالم و ایمن نگه داشتن کودک نوپا احتیاج به توجه مداوم دارد و گاهی اوقات به نظر می‌رسد که والدین برای یک دقیقه هم نمی‌توانند راحت باشند.

در کنار خطرهایی که کنجکاوای و کاوش برای بچه‌ها دارد، همان‌طور که پیش‌تر ذکر شد، چون باعث یادگیری می‌شود، ارزشمند است. گاهی اوقات شما ممکن است بخواهید نیاز فرزندان به کشف و کاوش را متوقف سازید، ولی به خاطر داشته باشید که کشف و کاوش برای رشد کودک ضروری است. پس به جای این کار توجه خود را بر فراهم کردن مکان‌هایی امن برای فرزندان که در آن‌ها به یادگیری و کاوش سالم بپردازد، متمرکز نمایید.

شما اگر بعضی از چیزهای خطرناک را از محیط خانه حذف

کنید، مجبور نخواهید بود همیشه به دنبال کودک نوپایان بدوید. کودک شما خیلی فعال است و برای اندیشیدن در مورد امنیت، خیلی کوچک، او چیزهایی را که در سر راهش قرار دارند نادیده می‌گیرد و پستی‌ها و بلندی‌ها او را متوقف نمی‌سازد. شما هرگز نمی‌توانید بچه‌ای در این سن را بدون نظارت رها کنید.

رعایت نکات زیر می‌تواند به شما در حفاظت از فرزندتان در برابر خطرها کمک کند:

- هر چیزی را که فرزندتان می‌تواند به آسانی خراب کند، یا اینکه با آن چیز به خودش صدمه بزند، از دسترس او دور کنید.

- برای پلکان‌ها و بالکن‌ها درهای امنیتی و حفاظ نصب کنید.

- راه‌های ورود به طرف پنجره‌های بدون حفاظ و باز را ببندید.

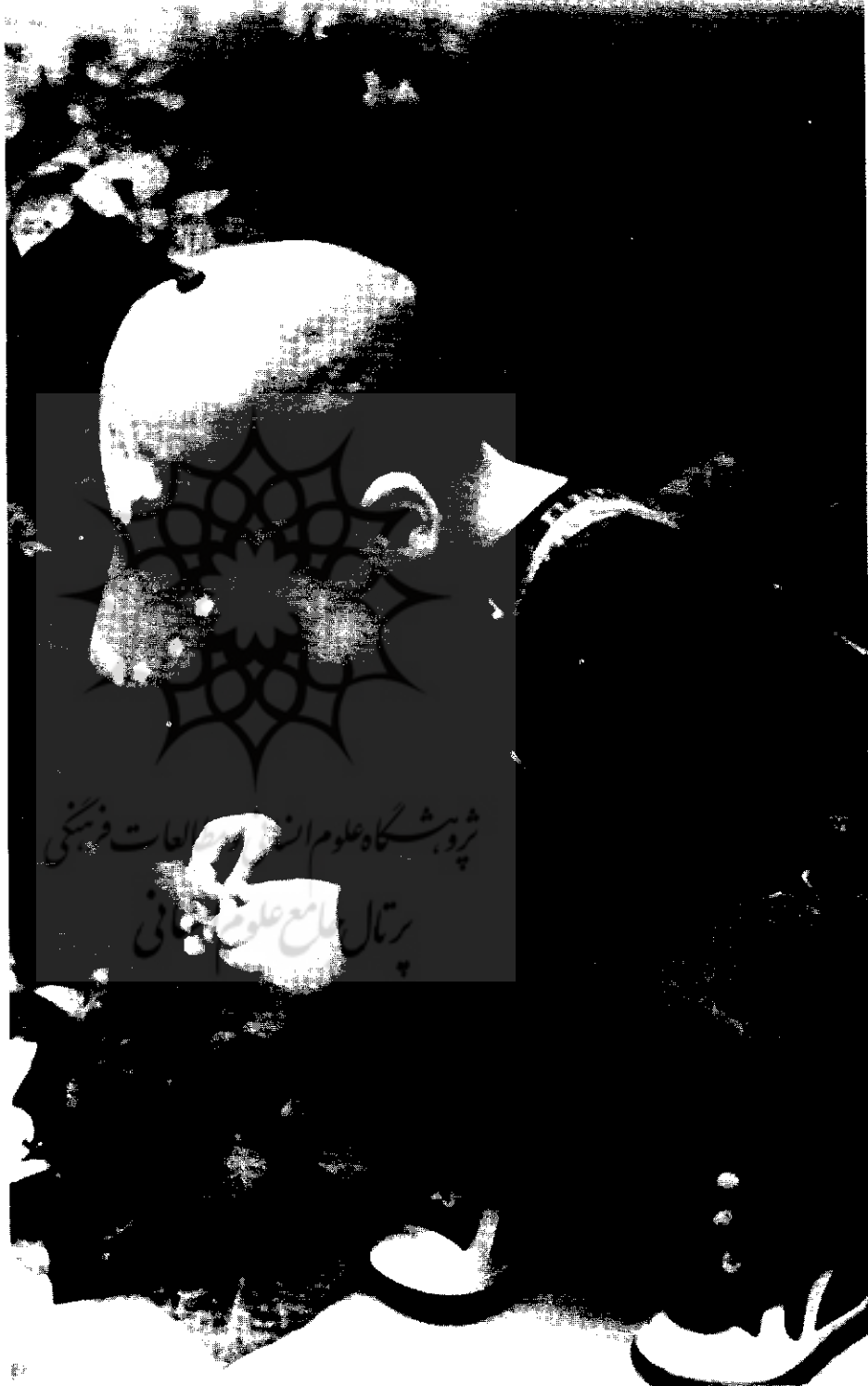
- پریزهای برق را بپوشانید.
- همهٔ مواد دارویی و سمی (مثل مواد شوینده) را در یک قفسهٔ کابینت قرار داده، آن را قفل کنید.

- به فرزندتان یاد بدهید که چگونه با امنیت از پلکان بالا و پایین برود.

- مکان‌هایی را که بچه‌ها در آن جا بازی می‌کنند از هر لحاظ ایمن ساخته، اسباب‌بازی‌های بی‌خطر برایشان فراهم کنید.

- این را بدانید که وقتی فرزندتان در حال انجام یک عمل خطرناک است، حرف‌های شما همیشه او را متوقف نخواهد کرد. پس با سرعت و قاطعیت او را متوقف کنید، سپس برایش توضیح دهید که چرا این کار را کردید.

- وقتی به مداخلهٔ فوری شما نیاز است، در دسترس باشید (برای مثال در کنار یک پلکان یا اتومبیلی که با سرعت حرکت می‌کند).

● مکان‌های بی‌خطر تدارک ببینید تا به داخل آن‌ها بخزد، در آن‌ها مخفی شود، بالا برود و به کاوش پردازد. (برای مثال شما می‌توانید با ملافه روی یک میز را بپوشانید و برایش یک غار فرضی بسازید.)

● در حالی که قدم می‌زنید، سوار اتوبوس می‌شوید، یا رانندگی می‌کنید، در مورد چیزهایی که می‌بینید یا صداهایی که می‌شنوید، صحبت کنید.

● به فرزندتان اجازه دهید که در آماده کردن غذاهای ساده به شما کمک کند تا از این طریق همه بافت‌ها، اشکال، مزه‌ها و رنگ‌ها را کشف نماید. (باز هم برای زندگی آماده شود.)

اکتشاف از طریق سؤال کردن

کنجکاوی کودک نوپا هیچ حد و مرزی نمی‌شناسد. حتی اگر بدن وی در آرامش باشد، چشم‌ها و ذهنش مشغول خواهد بود. به تماشای دیگران می‌پردازد و با سؤال کردن در مورد هر چیزی که می‌بیند به اکتشاف می‌پردازد. اگر شما می‌شنوید که فرزندتان دائماً «چرا؟ چرا؟ چرا؟» می‌کند، به خاطر داشته باشید که او به همین طریق یاد می‌گیرد.

بچه‌ها از بزرگسالان سؤالات زیادی می‌پرسند، زیرا آن‌ها احتیاج به زمان دارند تا جواب‌هایی را که به دست آورده‌اند، درک کنند. سعی کنید با دادن اطلاعات کافی و نه زاید، تعادل را حفظ کنید.

اکتشاف به وسیله کتاب‌ها

کتاب‌ها نیز می‌توانند به بچه‌ها کمک کنند که در مورد جهان‌شان چیزهایی را یاد بگیرند. کتابخانه‌ها و کتاب‌فروشی‌ها کتاب‌های زیادی دارند که می‌توانید آن‌ها را با فرزند نوپایتان بخوانید. کتاب‌ها بچه‌ها را تشویق می‌کنند که از طریق شخصیت‌های داستان‌ها چیزهایی را کشف کنند. کتاب‌ها می‌توانند برای بچه‌های نوپا بسیار لذت‌بخش باشند و علاقه به مطالعه را در دوره‌های بعدی زندگی در آن‌ها به وجود آورند.

کنجکاوی کودک نوپا هیچ حد و مرزی نمی‌شناسد. حتی اگر بدن وی در آرامش باشد، چشم‌ها و ذهنش مشغول خواهد بود. به تماشای دیگران می‌پردازد و با سؤال کردن در مورد هر چیزی که می‌بیند به اکتشاف می‌پردازد.

بازی و یادگیری

کودک نوپای شما بین ۱ تا ۳ سالگی خیلی فعال و پر جنب و جوش است. او از مهارت‌های فیزیکی و کلامی جدید استفاده خواهد کرد تا هر چیزی را که در اطرافش وجود دارد، کشف کند. همان‌طور که کودک شما رشد می‌کند زمان کمتری را صرف کاوش خواهد کرد و بیش‌تر به بازی کردن خواهد پرداخت. هم‌چنان که او به تمرین مهارت‌های عقلانی، جسمانی و اجتماعی می‌پردازد و در انجام آن‌ها ماهر می‌گردد، بازی کردن شغل اصلی وی می‌شود.

● برای کمک به رشد فرزندتان راه‌هایی را طراحی کنید که چیزهای جالب و جدیدی در خانه و دور و بر خود کشف کند.

● در مورد بازی‌های جدیدی فکر کنید که با اشکال، رنگ‌ها، اندازه‌ها، و ترکیب‌ها سروکار دارند.

● به مکان‌های جدید مثل فروشگاه‌ها، پارک‌ها، یا یک باغ وحش سر بزنید و در مورد چیزهایی که در این مکان‌ها پیدا می‌کنید، با فرزندتان صحبت کنید.

● به فرزندتان اجازه دهید که با شما ظرف‌های پلاستیکی را بشوید یا به او اسباب‌بازی‌هایی بدهید که با آن‌ها در وان حمام بازی کند.

منبع: www.urbanext.uiuc.edu